

RAADS-14-kysely

Nimi:

Tutkittavan tunnus:

Päiväys:

Tutkija:

Valitse yksi seuraavista vaihtoehtoista:

Tämä on totta tai kuvaa minua nyt ja silloin kun olin nuori.

Tämä on totta tai kuvaa minua ainoastaan nyt.

Tämä oli totta vain kun olin nuorempi (16 vuotta tai nuorempi).

Tämä ei ollut koskaan totta eikä ole koskaan kuvannut minua.

Vastaa kysymyksiin sen mukaan, mikä on totta *omalla kohdallasi*. Valitse ainoastaan yksi vaihtoehto kysymystä kohti!

Elämäkokemuksia ja persoonallisuuden piirteitä, jotka saattavat pitää paikkansa sinun kohdallasi.	Totta nyt ja kun olin nuori	Totta vain nyt	Totta vain kun olin nuorempi kuin 16	Ei ikinä totta
1. Minun on vaikea ymmärtää, mitä muut ihmiset tuntevat, kun keskustelemme.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2. Jotkin tavalliset materiaalit, jotka eivät häiritse muita, tuntuvat ihollani hyvin epämiellyttäviltä.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3. Minun on todella vaikea työskennellä ja toimia ryhmissä.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
4. On vaikea tietää, mitä ihmiset odottavat minulta.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
5. En useinkaan tiedä, kuinka toimia sosiaalisissa tilanteissa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
6.* Pystyn jutustelemaan ihmisten kanssa niitä näitä.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
7. Kun tunnen aistieni ylikuormittuvan, minun täytyy eristäytyä muista, jotta saisin aistini rauhoittumaan.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
8. Minulle on mysteeri, kuinka saadaan ystäviä ja ollaan sosiaalisia.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
9. Kun keskustelen jonkun kanssa, en useinkaan tiedä, koska on minun vuoroni puhua tai kuunnella.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
10. Joskus minun täytyy peittää korvani kovien äänien vuoksi (esim. pölynimuri tai ihmiset, jotka puhuvat liikaa tai liian kovaa).	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
11. Minun voi olla hyvin vaikea lukea toisten ihmisten kasvoja tai käsien ja vartalon liikkeitä heidän puhuessaan.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
12. Keskityn yksityiskohtiin enemmän kuin kokonaisuuteen.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
13. Otan asiat liian kirjaimellisesti, minkä vuoksi en useinkaan hoksaa, mitä ihmiset yrittävät sanoa.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
14. Menen täysin suunniltani, kun minun tapaani tehdä asioita yhtäkkiä muutetaan.	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

RAADS-14-seula

Pisteytys:

- Kaikkien osioiden (paitsi **osion 6***, joka on käänteinen) pisteet vaihtelevat välillä 3–0. (Totta nyt ja kun olin nuori = 3, Totta vain nyt = 2, Totta vain kun olin nuorempi kuin 16 = 1, Ei ikinä totta = 0).
- Pisteet vaihtelevat minimistä 0 maksimiin 42.

RAADS-14-seula kostuu kolmesta alaskaalasta:

- Mentalisaatiovaikeudet: osiot 1,4,9,11,12,13,14 (selittää 32.5% vaihtelusta)
- Sosiaalinen ahdistus: osiot 3,5,6,8 (selittää 8.5% vaihtelusta)
- Aistireaktiivisuus: osiot 2,7,10 (selittää 6.4% vaihtelusta)

Mediaanipisteet eri populaatioille:

- **32** pistettä: 135 aikuista, joilla on normaali älykkyystaso ja autismikirjon häiriö.
- **15** pistettä: 344 aikuista, joilla on normaali älykkyystaso ja tarkkaavuushäiriö (ADHD).
- **11** pistettä: yhdistetty ryhmä 164 aikuista, joilla on muu mielenterveyden häiriö, eriteltynä psykoottinen häiriö (n=30), mielialahäiriö (n=59), ahdistuneisuushäiriö tai OCD (n=67) ja persoonallisuushäiriö (n=39). Eri diagnoosiryhmien yhteissumma ylittää kokonaismäärän, koska ryhmässä oli potilaita, joilla oli samanaikaisesti useampi diagnoosi.
- **3** pistettä: 590 aikuista ei-psykiatrisessa vertailuryhmässä.

Raja-arvopisteet 14 tai yli tuottivat 97% sensitiivisyyden ja spesifisyyden:

- 46% ADHD-ryhmässä.
- 64% mielenterveyshäiriöryhmässä (kuvattu yllä).
- 95% ei-psykiatrisessa vertailuryhmässä.

Viiden ensimmäisen osion erottelukyky RAADS-14-seulassa:

- Raja-arvopisteet 4 tai enemmän 15 maksimipisteestä tuottivat 93% sensitiivisyyden ja 45% spesifisyyden ADHD-ryhmässä, 49% muissa mielenterveydenhäiriöryhmissä ja 90% ei-psykiatrisessa vertailuryhmässä.

Kääntänyt ja takaisinkääntänyt: Anneli Kylliäinen, Lotta Ranta ja Teppo Sola

Käännös hyväksytty 27.3.2023:

Ariella Riva Ritvo-Slifka PhD

The Alan B. Slifka Foundation

President and Chairwoman

Yale University School of Medicine

Assistant Professor, Clinical Faculty

RAADS-14-seula on lyhennetty versio Ritvo Autism and Asperger Diagnostic Scale-Revised (RAADS-R) -kyselystä. Viittaa: Eriksson JM, Andersen MJ, Bejerot S. RAADS-14 Screen: validity of a screening tool for Autism Spectrum Disorder in an adult psychiatric population. *Molecular Autism* 2013; 4:49.